

TÁJÉKOZTATÓ **a bírósági ülnökök 2023. évi jelöléséről és választásáról**

Az Alaptörvény 27. cikkének (2) bekezdése értelmében az ítélezésben törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák (ülnökök) is részt vesznek.

A bírósági ülnökök jogállására és választására vonatkozó részletes szabályokat a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) tartalmazza.

A Bjt. 216. § (1) bekezdése értelmében az ülnökök megbízatása 4 évre szól, azzal, hogy ha az ülnökök megválasztására a köztársasági elnök által ülnökválasztásra kitűzött időpontban nem kerül sor, a korábban megválasztott ülnökök megbízatása az új ülnökök megválasztásától számított 30 nap elteltével jár le. A Bjt. 216. § (2) bekezdése értelmében az ülnökök választását a köztársasági elnök tűzi ki.

Magyarország köztársasági elnöke a 39/2023. (III. 6.) KE határozatával – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – a bírósági ülnökök választását a 2023. március 7. napja és 2023. április 30. napja közé eső időtartamra tűzte ki.

A Bjt. 215. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a törvényszék ülnökeit a vármegyei (fővárosi), illetve megyei jogú városi képviselő-testület és a területi nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületei választják meg. E törvényi rendelkezésből következően a Balassagyarmati Törvényszék ülnökeit Nógrád Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése, Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése, valamint a Nógrád vármegyében működő két (roma, szlovák) területi nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületei választják meg.

A megválasztandó ülnökök számát az **Országos Bírósági Hivatal elnöke a 24.SZ/2023. (II. 15.) OBHE határozatával** állapította meg. A határozat melléklete szerint a 2023. évi általános ülnökválasztás keretében a Balassagyarmati Törvényszékre **a vármegyei önkormányzat 13 fő ülnököt választ az alábbiak szerint:**

- **8 fő munkaügyi perben eljáró ülnököt,**
- **5 fő fiatalkorúak büntetőügyében eljáró ülnököt.**

Az ülnökválasztás során biztosítani kell, hogy legalább egy ülnököt minden területi nemzetiségi önkormányzat választhasson, ezért **a területi nemzetiségi önkormányzatok egy-egy ülnök megválasztására jogosultak.**

Kit lehet ülnöknek jelölni:

A Bjt. 212. § (1) bekezdésében rögzített általános feltétel szerint ülnöknek az a **30. évét betöltött** [de a Bjt. 220. § (1) bekezdés d) pontjából következően a **70. évét be nem töltött**] magyar állampolgár választható meg, aki nem áll a cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt, továbbá büntetlen előéletű és nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt sem. A Bjt. 212. § (3) bekezdése értelmében az ülnök nem lehet tagja pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathat.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 680. § (5) bekezdésében rögzített különös feltétel szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag

a) pedagógus,

b) pszichológus, vagy

c) a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

Tekintettel arra, hogy a Bjt. 220.§ (1) bekezdése értelmében az ülnök megbízatása a 70. életév betöltésével megszűnik (és a megbízatás 4 évre szól), az érintett bíróságok biztonságos feladatellátása szempontjából **66. életévig célszerű a jelölt jelölésének benyújtása.**

Ki állíthat jelöltet:

- A Bjt. 213. § (1) bekezdése értelmében az ülnököket a Balassagyarmati Törvényszék illetékességi területén (Nógrád vármegyében) lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgárok, a bíróság illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és az egyesületek – kivéve a pártokat – jelölik.
- A Bjt. 213. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró pedagógus ülnököket a Balassagyarmati Törvényszék illetékességi területén (Nógrád vármegyében) működő alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézmények tantestületei jelölik. (A tantestületek nyugdíjas, állományukba már nem tartozó pedagógust is jelölhetnek.)
- A Bjt. 213. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a fiatalkorúak büntetőügyeiben eljáró nem pedagógus ülnököket az egyesületek – kivéve a pártokat –, a foglalkozásuk szerinti érdek-képviselői szervek, valamint őket a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja szerinti munkakörben foglalkoztató, vagy korábban foglalkoztató szervezetek jelölik.
- A Bjt. 213. § (4) bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság ülnökeit elsősorban a munkavállalók és munkaadók érdek-képviselői szervei jelölik.

A Bjt. 214. § (5) bekezdése értelmében egy jelölt kizárólag egy bírósághoz választható meg ülnökké.

Tudnivalók a jelölés bejelentéséről:

Nógrád Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése, Nógrád Vármegye Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatának Közgyűlése és Nógrád Vármegye Roma Nemzetiségi Önkormányzatának Közgyűlése által megválasztandó ülnökök személyére vonatkozó jelöléseket - a mellékelt nyomtatványok értelemszerű kitöltésével, az ott feltüntetett dokumentumok csatolásával - a Nógrád Vármegyei Önkormányzati Hivatal Önkormányzati és Jogi Osztályán (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36. I. emeleti titkárság), munkaidőben személyesen (H-Cs: 8.00-16.00; P: 8.00-14.00) benyújtani vagy ugyanerre a címre postai úton megküldeni úgy, hogy a jelölés legkésőbb

2023. április 14. napján (péntek) 12.00 óráig

megérkezzen.

A jelöléshez az alábbi nyomtatványok kitöltése és igazolások beszerzése, valamint azok együttes benyújtása szükséges:

- „Bírószági ülnökké jelölés” nyomtatvány – a jelölő személy, illetve szervezet tölti ki (4/a; 4./b; vagy 4/c. számú melléklet)
- „Nyilatkozat bírósági ülnökké jelölés elfogadásáról” – a jelölt tölti ki (5. számú melléklet)
- A fiatalok büntetőügyeiben eljáró bíróság ülnökjelöltje esetén a megválasztásához szükséges adatokat és tényeket igazoló dokumentumok (pedagógus, pszichológus diploma másolata, munkáltatói igazolás a Be. 680. § (5) bekezdés c) pontja alapján) – a jelölt szerzi be.
 - A melléklet kitöltése során a x-el jelzett részek értelemszerű jelölése szükséges:
 - A dokumentum első oldalán: milyen jelölést fogad el.
 - A dokumentum második oldalán, utolsó bekezdés: nyilvános ülésen történő tárgyaláshoz hozzájárulás
- A büntetlen előéletet és a közügyektől eltiltás hatálya alatt állás hiányát igazoló érvényes hatósági erkölcsi bizonyítvány – a jelölt szerzi be.

Figyelem! Az erkölcsi bizonyítvány igénylésére szolgáló űrlap megfelelő rovatában – speciális igazolásként – a következő jogszabálynak való megfelelés igazolását kell kérni: a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 212. § (1) bekezdése.

A jelölési határidő rövidségére tekintettel javasoljuk az ügyfélkapun keresztül történő igénylését.

Az ülnökválasztással kapcsolatos egyéb kérdésekben a Nógrád Vármegyei Önkormányzati Hivatalban kérhető tájékoztatás telefonon (elsődlegesen a 32/522-520, illetve szükség esetén a 32/522-543-as telefonszámon) vagy személyesen (a fenti címen). Az ülnökválasztás eredményéről – Nógrád Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése, Nógrád Vármegye Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatának Közgyűlése és Nógrád Vármegye Roma Nemzetiségi Önkormányzatának Közgyűlése döntését követően – az érintettek írásban kapnak tájékoztatást.

Készült az Országos Bírószági Hivatal Elnökének 2023 márciusában kiadott Tájékoztatója alapján.

Az OBH Elnökének Tájékoztatója és – a Tájékoztató mellékletét képező – a jelöléshez szükséges nyomtatványok megtalálhatóak Nógrád Vármegye Önkormányzatának honlapján, a www.nograd.hu oldalon, a „Hírek” menüpont, „Bírószági ülnökök választása” almenüpontban